

# Choftim – Nomination d'un Roi et d'un Rav

Source : Likouté Si'hot volume 24, première Si'ha sur Choftim

<p><b>Dans notre Paracha : La Mitsva donnée au peuple juif de nommer un Roi</b></p>	<p><b>1</b></p>
<p>שופטים יז, יד: כי תבא אל הארץ אשר ה' אלקיך נתן לך, וירשתה וישבתה בה, ואמרת: אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבתי. שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה' אלקיך בו.</p> <p><b>Choftim 17, 14 :</b> Quand, arrivé dans le pays que l'Éternel, ton D.ieu, te donne, tu en auras pris possession et y seras bien établi, [si] tu dis alors : « Je voudrais mettre un roi à ma tête, comme tous les peuples qui m'entourent » ; tu pourras te donner un roi, celui dont l'Éternel, ton D.ieu, approuvera le choix.</p>	<p>La Mitsva de nommer un Roi sur Israël.</p>
<p><b>Analyse : La réaction divine à la première nomination d'un Roi d'Israël</b></p>	<p><b>2</b></p>
<p>שמואל א ח, ד: ויתקבצו כל זקני ישראל ויבאו אל שמואל הרמטה; ויאמרו אליו הנה אתה זקנת ובניך לא ה' לבך בדרךך עתה שימה לנו מלך לשפטנו ככל הגוים. וירע הדבר בעיני שמואל כאשר אמרו תנה לנו מלך לשפטנו ויתפלל שמואל אל ה'. ויאמר ה' אל שמואל שמע בקול העם לכל אשר יאמרו אליך כי לא אתך מאסו כי אתי מאסו ממלך עליהם;... ועתה שמע בקולם אך כי העד תעיד בהם והגדת להם משפט המלך אשר ימלך עליהם.</p> <p><b>Chmouel I 8, 4 :</b> Tous les anciens d'Israël se réunirent, ils allèrent chez Chmouel à Rama et lui dirent : « Vois, tu es âgé, et tes fils ne suivent pas tes voies ; donne-nous donc un roi pour nous gouverner, comme tous les peuples ». Cela déplut à Chmouel, qui adressa une prière à D.ieu, Qui lui dit : « Cède à la voix de ce peuple, fais ce qu'ils te disent, car ce n'est pas toi qu'ils rejettent, mais c'est Moi-même, dont ils ne veulent plus pour leur roi. Cède donc à leur voix, non toutefois sans les avertir, et leur exposer les procédés du roi qui les gouvernera ».</p>	<p>A priori, D.ieu n'était pas content lorsqu'on demanda notre premier Roi.</p>
<p><b>Analyse : La Mitsva de nommer un Roi est-elle facultative ou obligatoire ?</b></p>	<p><b>3</b></p>
<p>גמרא סנהדרין כ, ב: שלש מצות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ: להעמיד להם מלך, ולהכרית זרעו של עמלק, ולבנות להם בית הבחירה.</p> <p><b>Guemara Sanhedrin 20b :</b> Le peuple d'Israël reçut trois Mitsvot en entrant en Israël : Etablir [et nommer] un Roi sur eux, exterminer la descendance d'Amalek et construire la Maison d'Élection (le Temple).</p> <p>ע"פ אברבנאל שופטים יז: אם הייתה הקמת המלך מצוה ממצות התורה, ורז"ל שמו אותה בערך הכרתת זרעו של עמלק ובנין בית הבחירה, למה אם כן למה שמואל הנביא הוכיחם והשם יתברך אמר "כי אותי מאסו"?</p> <p><b>Abarbanel sur Choftim 17 :</b> Si la nomination d'un Roi est une Mitsva, définie par les Sages comme une Mitsva à accomplir dès l'entrée en Israël, pourquoi D.ieu et le Prophète Chmouel le leur reprochèrent ?</p>	<p>La Mitsva de nommer un Roi est pourtant très importante.</p>
<p><b>Développement : Les deux objectifs recherchés par la nomination d'un Roi</b></p>	<p><b>4</b></p>
<p>ע"פ דרך מצותיה, מצוות מינוי מלך: (א) המלך דואג שהתנהגות אנשי המדינה תהיה כראוי. אף כאשר הגיוני ומוכן שיש להתנהג כראוי, אין די בכך, כי העין רואה והלב חומד. (ב) יש ענינים שרק המלך, עקב מעלתו הנשגבה בהיותו משכמו ומעלה גבה מכל העם מבין אותם, והוא פוקד כיצד לנהג, ואנשי המדינה נוהגים כך.</p> <p><b>Déré'h Mitsvoté'ha, Mitsva de nomination d'un Roi :</b> (a) Le Roi s'assure que le comportement des sujets soit adéquat. Même s'il est évident qu'il faille bien se comporter, cela ne suffit pas car « l'œil regarde et le cœur désire ». (b) Il y a certains domaines que seul le Roi, du fait de sa haute stature dépassant le peuple, peut comprendre. Il donnera alors des ordres sur la conduite à adopter, et les sujets du pays suivront sa conduite.</p>	<p>Les deux aspects d'un Roi : assurer l'ordre et élever le peuple.</p>
<p>Le Roi sert « d'intermédiaire » pour dévoiler la Royauté divine chez le peuple</p>	<p><b>5</b></p>
<p>לקוטי שיחות: יהודים הם מאמינים מצד עצמם, הם מבינים וחשים שחיותם נובעת ממלכותו של הקב"ה, וזה צריך לעורר אצלם התבטלות כלפי הקב"ה, וכאשר הם שרויים במצב שחסרה אצלם התבטלות זו, הם זקוקים למלך בשור ודם, שבאמצעות מורא מלכותו תתעורר אצלם יראה והתבטלות כלפי מלך מלכי המלכים הקב"ה. אף כאשר יהודים מתנהגים כראוי, ההשפעה של מנוי המלך היא באופן נעלה יותר: המלך "ממשיך" ומשפיע לישראל דרגות אלקות שאליהן אינם מסגלים להגיע בעצמם, וכך מתעורר אצלם אפן נעלה יותר של יראה והתבטלות.</p> <p><b>Likouté Si'hot :</b> Les Juifs sont intrinsèquement croyants, ils comprennent et ressentent que leur vitalité provient de la Royauté divine ; cela devrait donc éveiller en eux une soumission à D.ieu. Cependant, lorsque ce n'est pas le cas, ils ont besoin d'un Roi humain qui, par la crainte qu'il leur inspirera, éveillera en eux la soumission vers D.ieu, le Roi des rois. Néanmoins, lorsque le comportement et la soumission des Juifs sont adéquats, l'impact de la nomination d'un roi sera alors plus élevé : le Roi apportera aux enfants d'Israël des « niveaux » de divinité auxquels ils ne seraient jamais parvenus par leurs propres moyens, éveillant un niveau de soumission plus élevée.</p>	<p>Le Roi inspire la crainte divine à son peuple, mais le but est de le conduire à des niveaux élevés.</p>

**Explication** : Pourquoi le Prophète Chmouël était-ils déçu par cette demande ?

6

לקוטי שיחות: שמואל הנביא רצה שישׂראל יהיו במצב של התבטלות לאלקות מצד עצמם, ושהמלך יעורר בם את הדרגה הנעלית יותר של התבטלות ויראה - יראה עלאה; אך ישׂראל בקשו "מלך לשפֿטנו ככל הגוים". בקשה זו מביעה על כך שחסרה בם יראת שמים שצריכה להיות אצל יהודים מצד עצמם. ובכל זאת נענה להם הקב"ה, כי כאשר חסרה מכל סבה שהיא, יראת ה', הרי למרות שהיהודי צריך להגיע להתבטלות בעצמו, בכל זאת אי אפשר להמתין עד שיגיע לכך ולהשאיר את היהודי עד אז ללא על מלכות שמים ח"ו. עליו לקבל על עצמו מיד מלך, שישפיע עליו בענינים אלו. ולאחר מכן, במשך הזמן, הוא יגיע לסוג השני.

Le Prophète Chmouel était déçu car cette demande indiquait une faiblesse dans la crainte divine. Mais il fallait tout-de-même y accéder !

**Likouté Si'hot** : Le Prophète Chmouel aurait souhaité que les enfants d'Israël soient déjà soumis à D.ieu par leurs propres moyens et que le rôle du Roi aurait été d'éveiller en eux le niveau de « crainte suprême » ; cependant, les enfants d'Israël demandèrent : « un roi pour nous gouverner, comme tous les peuples », indiquant ainsi qu'il leur manquait la crainte divine qu'un Juif doit posséder naturellement, par ses propres moyens.

Néanmoins, D.ieu accéda à leur requête, car lorsqu'un Juif manque de crainte divine naturelle, peu importe la raison, même si ce Juif aurait dû effectivement arriver à cette soumission par ses propres moyens, on ne peut pas se permettre d'attendre qu'il y arrive seul et le laisser entretemps sans joug divin. Il devra accepter immédiatement l'autorité d'un roi, qui l'aidera d'abord dans ces domaines, puis, avec le temps dans des domaines plus élevés.

**Enseignement** : La Mitsva contemporaine de « nommer un Roi » sur soi-même

7

**Guemara Guittin 62a** : Qui sont les Rois ? Ce sont les Sages ! ע"פ גמרא גיטין סב, א: מאן מלכי - רבנן. פרקי אבות א, ו: עשה לך רב וקנה לך חבר והוי דן את כל האדם לכהן זכות.

**Pirké Avot 1, 6** : Fais-toi un maître, acquiers-toi un ami et juge tout homme favorablement.

Enseignement : L'obligation pour chacun de se « nommer un Roi », un Rav.

לקוטי שיחות: יש הסוברים, שלגבי ענינים פשוטים הם יכולים להבין ולהחליט בעצמם. המשנה אומרת "עשה לך רב", כל יהודי צריך "רב" - ולמרות שהשפעת המלך על היהודי קשורה בעקר לדרגות נעלות, בכל זאת כאשר שרויים במצב של "אותי מאסו", חס ושלום, או שקיים חשש לכך - יש צורך להשתמש לשם כך מיד במורא המלך.

**Likouté Si'hot** : Certains considèrent qu'ils peuvent décider seuls pour les actes ordinaires du quotidien. La Michna affirme donc : « Fais-toi un maître », chaque Juif a besoin d'un « Rav » ! Bien que l'influence du « Roi » soit effectivement liée surtout à des « grands niveaux », néanmoins, lorsqu'on se trouve dans une situation de « rejet de D.ieu » ou qu'on risque d'y arriver, il faut alors immédiatement se servir de la « crainte du Roi ».

Certains prétendent ne pas arriver à trouver le Rav dont ils ont besoin...

8

רמב"ם על פרקי אבות א, ו: עשה לך רב - ואפילו לא היה ראוי להיות לך רב, אבל שימהו לרב עד שתמסור לו הלמוד ותשג לך החכמה, לפי שאין למוד האדם מעצמו כלמודו מזולתו, אלא למודו מזולתו יותר קים אצלו יותר מבאר, ואפילו היה כמותו בחכמה או למטה הימנו.

**Maïmonide sur Pirké Avot 1, 6** : « Fais-toi un maître » - et même s'il ne te semble pas adapté pour être ton Rav, accepte son autorité jusqu'à ce qu'il te transmette son savoir, car on ne peut comparer l'étude d'un homme seul à l'étude auprès d'autrui, qui sera plus durable et plus claire, même si ce maître est égal ou inférieur à son élève.

Il est impossible de ne pas réussir à trouver, certes avec des efforts, un Rav adapté aux besoins de chacun.

מדרש בראשית רבה נו, ז: אין דור שאין בו כאברהם, ...כיעקב, ...כמשה, ...כשמואל.

**Midrach Berechit Rabba 56, 7** : Il n'existe pas de génération dans laquelle il n'y a pas d'homme équivalent à Avraham, ...à Ya'akov, ...à Moché et ...à Chmouel.

לקוטי שיחות: לא תתכן מציאות שבין יהודים לא יהיה מישהו שיש לו יותר אהבת ה' ויראת ה', ויכול להיות "רב" עבור אותו יהודי. אך יש צורך לשם כך ב"עשה", כפיה על עצמו - וביגיעה - לטרח ולחפש עד אשר ימצא "רב". כי האדם אינו יכול לסמוך על עצמו, ואם הוא יטרח ויחפש באמת הוא אכן ימצא רב - יגעת ומצאת.

**Likouté Si'hot** : Il est impossible qu'un Juif ne trouve pas une autre personne ayant plus d'amour et de crainte de D.ieu que lui, qui pourrait être son Rav. Mais il faut pour cela se « faire un Rav », s'imposer de chercher avec labeur jusqu'à trouver un « Rav », car un homme ne peut pas compter sur soi-même. Lorsqu'il se fatiguera et cherchera sincèrement, il finira par trouver un Rav, selon le dicton : « j'ai cherché et j'ai trouvé ».

**Annexe** : Le lien avec l'année du Hakhel et la venue du Machia'h

9

לקוטי שיחות: ה"רב" "ילמד" אתו את הפרשיות שנהג המלך לקרא במעמד "הקהל": תחלה את "שמע" שהיא קבלת על מלכות שמים, ולאחר מכן יסביר לו כיצד "ואספת דגנך" תלוי ב"שמע תשמעו". ואחר כך ה"רב" ישפיע עליו להגיע לדרגה הנעלית יותר - יראה עלאה. וכל האמור לעיל קשור במיוחד לעקבתא דמשיחא, ערב ביאת משיח צדקנו - הכולל את שני הענינים: "רב" (ילמד תורה את כלם), ו"מלך" - מלכא משיחא.

Le « Hakhel » et le Machia'h : combinaison des deux aspects du Roi - crainte basique et crainte révérencielle.

**Likouté Si'hot** : Le Rav enseignera les portions que le Roi lisait au cours de l'évènement du « Hakhel » : d'abord le « Chema » rappelant le joug divin, puis « Veyaha » qui explique comment le gagne-pain dépend de la soumission à D.ieu. Ensuite, le Rav influencera l'homme au niveau le plus élevé - la crainte suprême. Et cela est lié à l'arrivée imminente du Machia'h, qui sera « Rav » (qui enseignera la Torah à tous) et « Roi » Machia'h !